

ÜLKEMİZİN MADENSUYU POTANSİYELİ

Nizamettin ŞENTÜRK

(Jeoloji Yüksek) Mühendisi
MTA Genel Müdürlüğü
Hidrojeoloji Birim Yöneticisi

ABSTRACT

THE MINERAL WATER POTENTIAL OF TURKEY

Nizamettin ŞENTÜRK
Mineral Research Exploration Institute,
Ankara, TÜRKİYE

The wholesome water has been described as the water which has the mineral substances ingredients peculiar to itself, which is different from the other water due to its special test and some kind gases including and whose treating speciality proven medically and by means of tests.

Such a cold waters have been named as fresh water, spring water and mineral water.

In this article, the information concerning the potential and usage of mineral water of Türkiye has been explained.

Yeraltı suları, yörenin jeolojik-hidrojeolojik özelliklerine göre farklı karakter arz ederler. Bu farklı karakter nedeniyle yeraltı suları değişik sınıflandırmalara tabi tutularlar.

Kendine özgü mineral madde içeriği olan, özel tadı, bir kısım gazları (CO₂ v.b.) ile diğer sulardan ayrılan ve tedavi edici özelliğini tıbben veya dene-melerle ispat etmiş olan sulara "Şifalı Sular" denilmektedir. Bu tür suların soğuk olanlarına içme, iç-mece , madensuyu, ekşisu acısu, sıcaklarına ise kaplıca, ılıca, çermik, kaynarca, girme. kudrethamamı. dağhamamı şeklinde isimler verilmektedir.

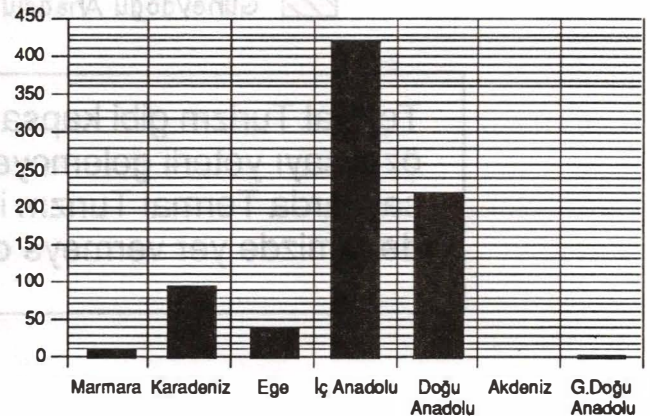
Bu tür suların kullanımları çok eski tarihlere uzanmaktadır. Hititler, Asurlar ve Museviler'in tarihi kalıntıları arasında bu tür suların alınması, iletilmesi ve işletilmesine yönelik yapıtlara rastlanmaktadır. Eski Yunan ve Romalılar'ın, daha sonra da Türkler'in bu tür sulardan oldukça fazla yararlandıklarını Anadolu'daki şifalı su yapılarının çokluğundan öğrenmekteyiz.

Türkiye, Alp-Himalaya orojenik kuşağı üzerinde bulunuşu, tektonik hareketlerden oldukça fazla etkilenişi ve genç volkanizmanın etkisiyle şifalı sular bakımından zengin ve şanslı ülkeler arasındadır.

Madensularının, bölgeler arası dağılımında kaynak sayısına göre Karadeniz Bölgesi, debi durumuna göre ise İç Anadolu Bölgesi 1. yer almaktadır.

ŞEKİL 1

Madensularının Bölgeler İtibariyle Kaynak Sayılarına Göre Dağılımı

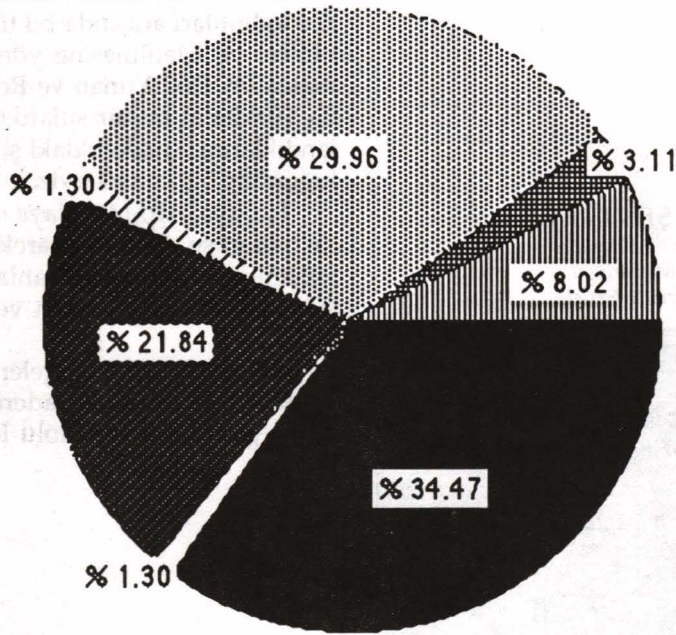
Türkiye'nin madensuyu potansiyeli, MTA'nın şu an elindeki verilere göre 63331 lt/gün'lük bir debiye sahiptir. Bu da günde 300 milyon şişeleme karşılık gelmektedir. Ancak bilinen gerçek şu ki madensuyu pazarına bu potansiyelin ancak % 20'lik bir bölümü yansımaktadır. Bu kadar az kullanımın nedenleri değişiktir, ancak işletmelerin yetersiz oluşu bu nedenler içerisinde en önemlisidir.

Madensularıyla ilgili yönetmelik 1 Eylül 1986

tarif ve 19915 sayılı resme gazete ile yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliğin çıkarılmasından sonra ancak 12 adet maden suyu işletmesi Sağlık Bakanlığı'ndan ruhsat alarak işletme yapmaktadır. Fakat ruhsatsız işletme yapan 15 adet daha maden suyu şişeleme tesisi olduğu bilinmektedir.

Ülkemizin oldukça zengin madensuyu potansiyeline sahip olmasına karşılık bu sektörün gerekli düzeyde olduğu söylenemez.

ŞEKİL 2: Madensuyu Kaynaklarının Bölgelere Göre Toplam Debileri

	Ege Bölgesi		Doğu Anadolu Bölgesi
	İç Anadolu Bölgesi		Marmara Bölgesi
	Karadeniz Bölgesi		Akdeniz Bölgesi
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi		

Termal Turizm gibi kapsamlı bir konu için bir özel sayı yeterli gelemeyeceği için, önümüzdeki sayılarda Termal Turizm ile ilgili yazılara dergimizde yer vermeye devam edeceğiz.